

**PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU
UGOVORA O ZAJMU ZA STRUKTURNU PRILAGODBU, IZMEĐU
REPUBLIKE HRVATSKE I MEĐUNARODNE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ**

I. USTAVNA OSNOVA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o potvrđivanju Ugovora o zajmu za strukturnu prilagodbu, između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj (u daljnjem tekstu: Ugovor o SAL zajmu) sadržana je u odredbama članka 139. Ustava Republike Hrvatske («Narodne novine», broj 41/2001 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA ŽELI POSTIĆI

Od primanja u punopravno članstvo 25. veljače 1993. Republika Hrvatska je sklopila s Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj (u daljnjem tekstu: Banka) petnaest dugoročnih zajmova i odobrila dva jamstva za financiranje projekata. Financijski uvjeti zajmova Međunarodne banke za obnovu i razvoj najpovoljniji su koje je Republika Hrvatska ugovorila za projekte obnove i razvitka:

Hitan zajam za obnovu u iznosu od 128 milijuna USD višenamjenski je zajam potpisan 26. lipnja 1994. kojim se financira obnova ratom razrušenih i oštećenih kuća, komunalne infrastrukture i ulaže se u sektor poljoprivrede s ciljem omogućavanja što bržeg povratka prognanika u njihove domove.

Zajam za zdravstvo u iznosu od 40 milijuna USD potpisan je 8. ožujka 1995. kao potpora obnovi sustava primarne zdravstvene zaštite, nabavi dijagnostičke opreme, opreme za hitnu pomoć, primarnu, intenzivnu i perinatalnu njegu, nabavi sanitetskih vozila za zamjenu ratom uništenih, kao i poboljšanje telefonskih veza s hitnom medicinskom službom, informatizaciji zdravstvenog osiguranja te obrazovanju liječnika i medicinskog osoblja.

Zajam za obnovu autocesta u iznosu od 80 milijuna USD potpisan je 27. travnja 1995. i njime se financira provedba programa obnove "Hrvatskih cesta" putem poboljšanja glavnih cestovnih pravaca te održavanja cestovnih pravaca visokog prioriteta kroz program popravaka i ojačanja kolnika. Zajmom se obnavljaju i saniraju ratna oštećenja, moderniziraju se određeni dijelovi cestovne mreže i poboljšava se stanje sigurnosti prometa na cestama.

Zajam za projekt razvoja tržišta kapitala u iznosu od 9,5 milijuna USD koji je potpisan 23. travnja 1996. podupire program gospodarske pretvorbe i razvoj institucija tržišta kapitala potrebnih za uspješnu provedbu procesa privatizacije. Projekt obuhvaća normativnu regulaciju, ustroj Komisije za vrijednosne papire i Registra vrijednosnih papira, pružanje tehničke pomoći upravljanju portfeljem Hrvatskog mirovinskog fonda, nabavu opreme te promotivne aktivnosti putem medija sa svrhom upoznavanja javnosti o funkcioniranju tržišta i mogućnostima sudjelovanja na njemu.

Zajam za tehničku pomoć u iznosu od 5 milijuna USD potpisan je 23. travnja 1996. i namjenjen je financiranju stručne pomoći i angažiranju konzultanata za izradu posebnih sektorskih studija (elektroprivreda, telekomunikacije, industrija nafte i plina) u funkciji pripreme privatizacije javnih poduzeća.

Zajam za potporu obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava u iznosu od 17 milijuna USD, potpisan 23. travnja 1996., prvenstveno je namjenjen financiranju savjetodavne pomoći u okviru Ministarstva poljoprivrede i šumarstva s ciljem podrške pretvorbi poljoprivrednog sektora u tržišno gospodarstvo putem ustroja javnih i privatnih savjetodavnih službi u funkciji povećanja produktivnosti i konkurentnosti privatnih poljoprivrednika.

Zajam za projekt hitne obnove prometa i razminiranje u iznosu od 150,9 milijuna DEM potpisan je 4. prosinca 1996. i njime se financira popravak i obnova prometne infrastrukture (ceste, mostovi, željezničke pruge) te razminiranje područja od visokog prioriteta gospodarske obnove.

Zajam za projekt obnove i zaštite šuma u obalnom području u iznosu od 42 milijuna USD potpisan je 31. siječnja 1997. i njime se financira obnova šumskih staništa uništenih požarima i ratom, uspostava centra za gašenje šumskih požara na području od visokog prioriteta obnove turizma te kupnja novog zrakoplova za gašenje požara i ostale protupožarne opreme.

Zajam za prilagodbu financijskog sektora i poduzeća u iznosu od 160 milijuna DEM potpisan je 4. lipnja 1997. s ciljem sanacije i privatizacije bankarskog sustava, ubrzane privatizaciju poduzeća koja su bila u društvenom vlasništvu i nalaze se u portfelju Hrvatskog fonda za privatizaciju, privatizacije restrukturiranih poduzeća, restrukturiranja i privatizacije javnih poduzeća te poboljšanja poslovnog i bankarskog upravljanja.

Zajam za financiranje dugoročnih investicijskih projekata privatnih tvrtki i razvitak komercijalnih banaka (potpora modernizaciji, informatizaciji i boljoj organizaciji i upravljanju bankama) u iznosu od 52 milijuna DEM potpisan je 4. prosinca 1997. Zajam koriste Slavenska banka d.d., Osijek, Dalmatinska banka d.d., Zadar, Varaždinska banka d.d., Varaždin i Alpe Jadran banka d.d., Split uz jamstvo Republike Hrvatske.

Zajam za obnovu dijela područja (istočne Slavonije, Baranje i zapadnog Srijema) u sastavu Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije u iznosu od 74 milijuna DEM potpisan je 8. rujna 1998. godine. Ciljevi tog projekta su popravak i obnova neophodno potrebne infrastrukture vodoopskrbnog sektora, zaštita prirodnog rezervata Kopački Rit te uklanjanje mina na područjima visokog prioriteta za gospodarsku obnovu.

Zajam za financiranje programa investiranja u lokalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša u iznosu od 65 milijuna DEM potpisan je 25. rujna 1998. godine. Zajmoprimac je Hrvatska banka za obnovu i razvitak, a Republika Hrvatska jamac. Njegovi su ciljevi smanjeno izlivanje otpadnih voda u Kaštelanski zaljev u skladu s ekološkim standardima Republike Hrvatske i Europske Unije, poboljšanje kakvoće i opskrbljenosti pitkom vodom na tom području, te unapređenje operativnog i financijskog poslovanja JKP Vodovod i Kanalizacija Split.

Zajam za osuvremenjivanje i restrukturiranje željeznica u iznosu od 85,4 milijuna EUR potpisan je 20. siječnja 1999. godine. Njime se financiraju ulaganja u opremu - približno 20 kilometara kolosijeka, 40 lokomotiva (30 dizel i 10 električnih) i pričuvnih dijelova, 120 putničkih vagona, 100 teretnih vagona, zatim otpremnine zaposlenima u Hrvatskim željeznicama te postupno smanjenje nerentabilnih usluga i financijska reforma Hrvatskih željeznica.

Zajam za projekt tehničke pomoći u svezi s institucionalnim i zakonodavnim promjenama radi razvoja privatnog sektora u iznosu od 7,3 milijuna USD potpisan je 12. svibnja 1999. godine. Zajmom se prvenstveno financiraju savjetodavne usluge, nabava opreme, te stručno usavršavanje.

Zajam za zdravstveni sustav u iznosu od 29 milijuna USD potpisan je 7. listopada 1999. godine. Cilj zajma je stvaranje učinkovitog i financijski održivog sustava zdravstva jačanjem institucionalnih kapaciteta i jačanjem aktivnosti javnog zdravstva te poboljšanjem i širenjem sustava informiranja.

Zajam za olakšavanje trgovine i transporta u jugoistočnoj Europi u iznosu od 14,8 milijuna EUR potpisan je 27. listopada 2000. godine. Ciljevi zajma su smanjenje netarifnih troškova trgovine i transporta na graničnim prijelazima, smanjenje krijumičarenja i ilegalnih postupaka na graničnim prijelazima, pružanje tehničke pomoći i edukacija djelatnika Carinske uprave o trgovini, transportu i logistici.

Zajam za projekt tehničke pomoći u vezi sa stečajevima u iznosu 5 milijuna USD potpisan je 3. srpnja 2001. godine, a očekuje se da će Zakon o njegovu potvrđivanju stupiti na snagu početkom 2002. godine. Sredstva zajma omogućit će provedbu unapređenja sudske uprave na trgovačkim sudovima i uvođenje

informativnog sustava i regulatornog sustava za stečajne upravitelje čime će se poboljšati kvalifikacije i znanja stečajnih stručnjaka, sudaca i ostalih službenika trgovačkih sudova.

Gore navedeni zajmovi i jamstva koji su odobreni Republici Hrvatskoj ili hrvatskim bankama, zajedno sa starim preuzetim jamstvom za zajam Istarskom vodovodu i predzajmom za mirovinski sustav, iznose 378 milijuna USD, 507,7 milijuna DEM, i 100,2 milijuna EUR od čega je (sa stanjem 31. listopada 2001.) ukupno 48,2 milijuna USD, 203,1 milijun DEM i 80,7 milijuna EUR još u korištenju.

* * *

U skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 31. svibnja 2001., ovlašteno izaslanstvo obavilo je 4. i 5. lipnja 2001. u Zagrebu pregovore s Bankom o Ugovoru o SAL zajmu. Na pregovorima su usklađeni tekst Ugovora o SAL zajmu i tekst popratnog dokumenta Pisma o razvojnoj politici. Zaključkom od 19. srpnja 2001. Vlada Republike Hrvatske prihvatila je Izvješće o obavljenim pregovorima, te ovlastila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske Slavka Linića i ministra financija Matu Crkvenca da zajednički potpišu Pismo o razvojnoj politici, što su oni i učinili 23. listopada 2001. godine. Po primitku Pisma o razvojnoj politici, Odbor izvršnih direktora Banke je 4. prosinca 2001. godine u Washingtonu odobrio sklapanje Ugovora o SAL zajmu. Ugovor o SAL zajmu potpisali su 5. prosinca 2001. u Zagrebu ministar financija Mato Crkvenac i Andrew N. Vorkink, direktor Bančinog Odjela za južnu i srednju Europu.

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE PREDLAŽU UREDITI ZAKONOM

Zakonom se potvrđuje Ugovor o SAL zajmu u iznosu 202 milijuna USD koji je namijenjen strukturnoj prilagodbi odnosno potpori Vladinom programu strukturnih i institucionalnih reformi. SAL zajam također nadopunjuje makroekonomski program kojeg podupire MMF-ov stand-by aranžman.

Glavni ciljevi zajma su sljedeći: (i) povećanje fleksibilnosti i efikasnosti gospodarstva, koje bi stvorilo radna mjesta i potaknulo rast izvoza; (ii) jačanje tržišnih institucija i fiskalne discipline; te (iii) poboljšanje sustavnog okvira poticaja za konkurentnije gospodarstvo, što bi dovelo do stvaranja okruženja povoljnijeg za jačanje i razvoj malog i srednjeg poduzetništva i smanjenje "sive ekonomije".

Program strukturnih i institucionalnih reformi što ga pomaže SAL obuhvaća pet područja:

- **Poboljšanje koordinacije i upravljanja u donošenju ekonomske politike** od najveće je važnosti za uspješnu provedbu predviđenih strukturnih reformi, za koje bi bilo potrebno donijeti jasnu i sveobuhvatnu međusektorsku politiku.

U tom smislu postoji jaka potreba za poboljšanjem koordinacije i sposobnosti za postizanje konsenzusa među institucijama koje sudjeluju u definiranju Vladine ekonomske politike.

- **Povećanje fiskalne discipline** od izuzetne je važnosti za postizanje predviđene fiskalne prilagodbe. Ono će uključivati: poboljšanja u procesu donošenja proračuna, smanjenje izravnih i ukidanje neizravnih subvencija, praćenje izdavanja državnih jamstava te poboljšanja u zdravstvenom i mirovinskom sustavu.
- **Jačanje tržišnih institucija i konkurentnosti gospodarstva** potrebni su radi povećanja fleksibilnosti, kao i efikasnosti gospodarstva, i stvaranja povoljnog poslovnog okruženja za privlačenje domaćih i stranih investitora.
- **Povećanje fleksibilnosti na tržištu rada** preduvjet je za rješavanje nezaposlenosti i olakšanje restrukturiranja poduzeća, kao i ponovnog zapošljavanja radne snage.
- **Jačanje socijalne zaštite** potrebno je radi ublažavanja socijalnih posljedica reformskih mjera predviđenih u Vladinom programu strukturnih reformi.

Uspješna provedba ovih reformi trebala bi osigurati održiv razvoj Republike Hrvatske i ojačati njezinu makroekonomsku stabilnost, te time omogućiti lakšu i bržu integraciju u europske strukture. Mjere što ih potpomaže SAL zajam pomoći će i u otvaranju novih radnih mjesta putem razvoja novih poduzeća, a osobito malog i srednjeg poduzetništva u Hrvatskoj.

Važno je naglasiti da je zajam Banke odobren s rokom otplate 15 godina sto uključuje 5 godina počeka na glavicu. Zajam u iznosu od 202 milijuna USD bit će isplaćen u dvije tranše: prva, od 102 milijuna USD, bit će isplaćena kad Ugovor o SAL zajmu stupi na snagu, a druga nakon ispunjenja uvjeta za isplatu (navedenih u clanku 2.02 (d) i Rasporedu 3. Ugovora o SAL zajmu), otprilike dvanaest mjeseci nakon isplate prve tranše.

OPIS ZAJMA

Zajmodavac:	Međunarodna banka za obnovu i razvoj
Zajmoprimac:	Republika Hrvatska
Iznos zajma:	202 milijuna USD
Namjena zajma:	potpora Vladinom programu strukturnih i institucionalnih reformi
Vrsta zajma:	jednovalutni zajam za prilagodbe (adjustment loan) u

USD s promjenjivom kamatnom stopom koja se temelji na šestmesečnoj LIBOR stopi na USD

- Povlačenje:** u dvije tranše: prva u iznosu 102 milijuna USD bit će isplaćena kad zajam stupi na snagu, a druga nakon ispunjenja uvjeta za isplatu¹, otprilike 12 mjeseci nakon isplate prve tranše.
- Rok otplate:** glavnica se otplaćuje 15 godina u jednakim polugodišnjim obrocima u iznosu 10.100.000,00 USD počevši od 15. travnja 2007. do konačne otplate 15. listopada 2016. godine; kamate i drugi troškovi plaćaju se polugodišnje 15. travnja i 15. listopada svake godine.
- Početak na otplatu glavnice:** 5 godina
- Kamatna stopa:** šestmesečni LIBOR na USD (trenutno 3,88) uvećan za maržu koja u konačnom godišnjem obračunu za period od 15. lipnja do 14. prosinca 2001. iznosi 0,43% godišnje – dakle sveukupno kamatna stopa u tom periodu bila bi 4,31% godišnje)
- Troškovi:** Početna provizija (front-end fee) obračunava se po stopi 1% na iznos zajma, dakle iznosi 2.020.000,00 USD, i uključena je u sam zajam, a ugovorna obvezna naknada na neiskorišteni iznos zajma (commitment charge) iznosi 0.75%² godišnje i plaća se 15. travnja i 15. listopada svake godine
- Korištenje zajma:** do 31. ožujka 2003. (ili kasnijeg datuma ako se s time usuglasi Banka)
- Račun zajma:** otvara se kod Hrvatske narodne banke

Budući da se u preambuli Ugovora o SAL zajmu kao i u tekstu ovog Prijedloga Zakona spominje Pismo o razvojnoj politici koje je Vlada Republike Hrvatske 23. listopada 2001. uputila Banci, njegov hrvatski prijevod je za informaciju Hrvatskom saboru priložen kao Prilog 1. ovom Prijedlogu Zakona i neće se objaviti uz tekst Ugovora o SAL zajmu.

¹ Uvjeti za isplatu navedeni su detaljno u Rasporedu 3. Ugovora o SAL zajmu.

² Izvršni direktori Banke su za fiskalnu godinu 2001. odobrili jednogodišnje smanjenje od 0.5% za ugovornu obveznu naknadu na neiskorišteni iznos zajma koja inače iznosi 0.75%. Ovime je smanjena efektivna ugovorna obvezna naknada koja se obračunava na nepovučeni iznos zajma na 0.25% godišnje tijekom vremena trajanja smanjenja. Očekuje se da će se smanjenje odobriti i za slijedecu 2002. godinu.

IV. SREDSTAVA POTREBNA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Republika Hrvatska se kao zajmoprimac obvezala temeljem Ugovora o SAL zajmu redovito i u potpunosti izvršavati sve financijske obveze koje proizlaze u svezi s provedbom tog zajma.

Republika Hrvatska je dužna pravovremeno planirati i osigurati sredstva za otplatu glavnice, kamate i drugih troškova u okviru odgovarajućih stavki državnih proračuna za 2002. do 2016. godine. U Državnom proračunu za 2002. godinu osigurana su sredstva za otplatu kamate i drugih troškova u iznosu 50.080.800,00 kuna.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje ovog Zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 165. Poslovnika Zastupničkog doma Hrvatskog sabora («Narodne novine», broj 9/01 – pročišćeni tekst) i to u drugim osobito opravdanim razlozima, budući je njegovo stupanje na snagu pretpostavka za stupanje na snagu Ugovora o SAL zajmu kojim se omogućuje korištenje ovog zajma. Ugovor o SAL zajmu stupa na snagu u roku od devedeset dana od dana njegova potpisivanja uz uvjet da je proveden postupak njegova potvrđivanja u Hrvatskom saboru.

S obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnih ugovora, kojim država i formalno izražava spremnost da bude vezana već potpisanim međunarodnim ugovorom, kao i na činjenicu da se u ovoj fazi postupka u pravilu ne mogu vršiti izmjene ili dopune teksta međunarodnog ugovora, predlaže se da se ovaj prijedlog Zakona raspravi i prihvati po hitnom postupku, objedinjavajući prvo i drugo čitanje.

VI. KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA O ZAJMU ZA STRUKTURNU PRILAGODBU, IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I MEĐUNARODNE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ

Na temelju članka 16. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora («Narodne novine», broj 28/96), a polazeći od članka 139. Ustava Republike Hrvatske, predlaže se da Vlada Republike Hrvatske pokrene postupak donošenja, po hitnom postupku, Zakona o potvrđivanju Ugovora o SAL zajmu.

Nacrt konačnog prijedloga Zakona o potvrđivanju Ugovora o SAL zajmu, s obrazloženjem, glasi:

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU
UGOVORA O ZAJMU ZA STRUKTURNU PRILAGODBU, IZMEĐU
REPUBLIKE HRVATSKE I MEĐUNARODNE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ**

Članak 1.

Potvrđuje se Ugovor o zajmu za strukturnu prilagodbu, između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, potpisan 5. prosinca 2001. godine u Zagrebu, u izvorniku na engleskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Ugovora o zajmu za strukturnu prilagodbu, između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik, glasi:

Članak 3.

Financijske obveze koje nastaju za Republiku Hrvatsku kao zajmoprimca na temelju Ugovora o zajmu za strukturnu prilagodbu, između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, podmirivat će se u skladu s odredbama propisa o izvršavanju državnih proračuna za godine 2002. do 2016.

Članak 4.

Za provedbu ovog Zakona nadležno je Ministarstvo financija Republike Hrvatske.

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama."

Predsjednik Zastupničkog doma
Hrvatskog Sabora
Zlatko Tomčić, v.r.

O B R A Z L O Ž E N J E

Člankom 1. ovog Zakona propisano je da se potvrđuje Ugovor o zajmu za strukturnu prilagodbu, između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, a sukladno odredbama članka 139. Ustava Republike Hrvatske («Narodne novine», broj 41/2001 – pročišćeni tekst) čime se iskazuje formalni pristanak Republike Hrvatske da bude vezana ovim Ugovorom o zajmu.

Članak 2. sadrži tekst Ugovora o zajmu za strukturnu prilagodbu, između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik.

Člankom 3. uređeno je da se financijske obveze koje nastaju za Republiku Hrvatsku temeljem Ugovora o zajmu za strukturnu prilagodbu, između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, podmiruju u skladu s odredbama propisa o izvršavanju državnih proračuna za pojedine godine od 2002. do 2016.

Člankom 4. utvrđeno je da je za provedbu Zakona nadležno Ministarstvo financija Republike Hrvatske.

Člankom 5. utvrđuje se stupanje na snagu Zakona o potvrđivanju.

MINISTARSTVO FINANCIJA

**Nacrt
19.12.2001.**

**PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU
UGOVORA O ZAJMU ZA STRUKTURNU PRILAGODBU IZMEĐU
REPUBLIKE HRVATSKE I MEĐUNARODNE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA O POTVRĐIVANJU
PREDMETNOG UGOVORA O ZAJMU**

Zagreb, prosinac 2001.